

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “มามกา — คนของเราตถาคต”

มามกา อ่านตามภาษาบาลีว่า มา - มะ - กา แปลว่า เป็นคนของเรา ในที่นี้มีความหมายว่าเป็นคนของเราตถาคต คือเป็นบุคคลผู้ที่ได้ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง น้อมประพฤติตามพระธรรม กล่าวคำของพระองค์เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ทำในสิ่งที่ผิด ไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ถ้ามีความประพฤติที่ถูกต้องอย่างนี้ ก็เป็นบุคคลผู้ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า เป็นคนของเราตถาคต แต่ถ้ามีความประพฤติผิดแปลกไปจากนี้ คือไม่ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงให้เข้าใจ ปฏิบัติผิด สอนผิด ย่ำยีพระธรรมวินัย ทำในสิ่งที่ผิดมากมาย ตามอำนาจของกิเลส ก็ย่อมไม่ใช่คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เพราะไม่มีความเข้าใจพระธรรมที่พระองค์ได้ทรงแสดงไว้ดีแล้ว

ข้อความในพระสูตรต้นปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ กุหนาสสูตร แสดงความเป็นจริงไว้ว่า ใครที่ไม่ใช่คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ ใครที่เป็นคนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้ คือ

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเหล่าใดเหล่าหนึ่ง เป็นผู้หลอกลวง มีใจกระด้าง ปรจบประจบ ประกอบด้วยกิเลสอันปรากฏดุจเขาสัตว์ มีกิเลสสูงไม่ต่ำสูงขึ้น มีใจไม่ตั้งมั่น ภิกษุเหล่านั้น ไม่ใช่คนของเราตถาคต ภิกษุเหล่านั้น ปราศไปแล้วจากธรรมวินัยนี้ ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ส่วนภิกษุเหล่าใด เป็นผู้ไม่หลอกลวง ไม่ปรจบประจบ เป็นนักปราชญ์ มีใจไม่กระด้าง มีใจตั้งมั่นดี ภิกษุเหล่านั้นแล เป็นคนของเราตถาคต ไม่ปราศไปแล้วจากธรรมวินัยนี้ และย่อมถึงความเจริญงอกงามไพบูรณ์ในธรรมวินัยนี้”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม คือสิ่งที่มีจริง ๆ เมื่อเป็นความจริง ก็ย่อมจะพิสูจน์ได้ทุกกาลสมัย ธรรมเป็นความจริงที่จะไม่แปรเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น เป็นจริงอย่างไรก็เป็นจริงอย่างนั้น ตามสภาพของธรรมแต่ละหนึ่ง ๆ เมื่อ ๒๕๐๐ กว่าปีที่ทรงแสดงความจริงเป็นอย่างไร ก่อนหน้านั้น หรือว่าต่อไปในภายหน้าอีกนานแสนนาน ความจริงนี้ก็ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น นี่คือความหมายของธรรม คือสิ่งที่มีจริงทั้งหมด ทรงไว้ซึ่งความเป็นจริงอย่างนั้น ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ ธรรมที่เป็นกุศลก็มี ธรรมที่เป็นอกุศลก็มี ธรรมที่ไม่ใช่ทั้งกุศลและอกุศลก็มี จะมีความเข้าใจอย่างถูกต้องได้ ก็ต้องได้ฟังได้ศึกษาจากคำของผู้ที่ทรงตรัสรู้ความจริง ผู้ที่ทรงตรัสรู้และทรงแสดงสภาพธรรมโดยละเอียดโดยประการทั้งปวง คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ธรรมเป็นเรื่องที่ละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่กว่าที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงตรัสรู้ ก็ทรงบำเพ็ญพระบารมี (คุณความดีที่ทำให้ถึงฝั่งของการดับกิเลส) นานมากถึงสี่สงฆ์แสนกัป เพื่อที่จะรู้ความจริง เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ใครที่ไม่ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็บอกว่าตนเองนับถือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่าถ้าไม่ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีทางที่จะรู้ความจริงได้ และไม่รู้จักรู้ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นใครด้วย เพราะไม่รู้ว่าคุณพระองค์ทรงตรัสรู้อะไร

จะเห็นได้จริงๆ ว่าธรรมมีความละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง ยากที่จะตรัสรู้ตามได้ แต่ถึงจะยากเพียงใด ก็ไม่เหลือวิสัยสำหรับผู้เห็นประโยชน์ เพราะบุคคลผู้รู้ความจริงได้มีแล้ว เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้แล้ว ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษาในการทรงแสดงพระธรรม ก็เพื่ออนุเคราะห์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกให้ได้เข้าใจความจริง ดับกิเลสตามลำดับขั้นได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการทรงแสดงพระธรรมของพระองค์ในแต่ละครั้งนั้น มีผู้ที่ได้ประโยชน์จากพระธรรม รู้แจ้งอริยสัจจธรรมบรรลุถึงความ เป็นพระอริยบุคคลขั้นต่างๆ เป็นจำนวนมากมายับไม่ถ้วน และพระอริยบุคคลทั้งหลายเหล่านั้นกว่า ที่ท่านจะถึงวันดังกล่าวนี้ได้ ท่านก็ต้องเป็นผู้ได้สะสมการสดับรับฟังพระธรรม สะสมปัญญาและ สะสมคุณความดีมาเป็นเวลาอันยาวนานด้วยกันทั้งนั้น ต้องมีเหตุที่จะทำให้ท่านได้บรรลุ ไม่ใช่จู่ๆ ก็บรรลุ

การอบรมเจริญปัญญาไม่ได้จำกัดอยู่ที่เพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นจะ เห็นคุณประโยชน์ของพระธรรมมากน้อยแค่ไหน แต่ละคนก็เป็นแต่ละหนึ่งไม่เหมือนกันเลย ถ้าหากว่า มีความประสงค์จะฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญาสะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก แม้จะ อยู่ครองเรือนเป็นคฤหัสถ์ ก็สามารถฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา เป็นคฤหัสถ์ ที่ดีได้ ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยมากที่จะได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง หรือถ้า สะสมอภิสายใหญ่มา เป็นผู้มีความเห็นโทษเห็นภัยของอกุศล เห็นโทษของการอยู่ครองเรือนว่า เป็นที่หลังไหลมาแห่งอกุศลธรรมทั้งหลายทั้งปวง ก็ละเพศคฤหัสถ์สละทรัพย์สินเงินทองวงศาคณา ญาติ มุ่งสู่เพศที่สูงยิ่งคือเพศบรรพชิต บวชเป็นพระภิกษุด้วยความจริงใจ เพื่อประโยชน์ในการ ขัดเกลากิเลสของตนเองให้ยิ่งขึ้น ก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ไม่มีใครบังคับ

ถ้าเป็นผู้เห็นประโยชน์ของพระธรรม ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา น้อมประพฤติ ตามพระธรรมขัดเกลากิเลสของตนเอง ไม่กระทำในสิ่งที่ผิด ก็ย่อมเป็นพุทธบริษัทหรือ เป็นชาวพุทธอย่างแท้จริง เป็นผู้เห็นคุณของของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ย่อมเป็นคนของ พระองค์ เป็นบุคคลผู้ที่พระองค์ตรัสเรียกว่าเป็นคนของเราตถาคต ทั้งผู้ที่เป็นบรรพชิตและ คฤหัสถ์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมด้วยความเคารพ เข้าใจผิดคิดธรรมเอง ไม่น้อมประพฤติตามพระธรรม ไม่ว่าจะอยู่ในเพศใด ก็ไม่ใช่คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะไม่ได้น้อมประพฤติตามคำสอนของพระองค์ ไม่มีความเข้าใจอะไรเลยทั้งสิ้น

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลโดยตลอด ยุคนั้นสมัยนี้ พระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงยังดำรงอยู่ จึงเป็นโอกาสที่ประเสริฐยิ่งที่จะได้ฟังได้ศึกษาด้วยความ เคารพ ละเอียด รอบคอบ อดทน จริงใจ และไม่ท้อถอย ยิ่งยากก็ยิ่งจะต้องศึกษา เพราะปัญญา ไม่สามารถจะเจริญขึ้นได้ภายในระยะเวลาอันสั้น ต้องค่อยๆ ฟังค่อยๆ ศึกษาไปตามลำดับ เพียงแค่ วันนี้ พรุ่งนี้ หรือชาตินี้ ยังไม่พอ ต้องสะสมความเข้าใจต่อไปอีกเป็นเวลาอันยาวนาน(วิกาลยาวนาน) อุปมาเหมือนการจับด้ามมีด เมื่อจับ บ่อยๆ เนื้อๆ รอยสีกย่อมปรากฏได้ ปัญญาก็เช่นกัน ต้องอาศัย กาลเวลาอันยาวนานในการสะสม ในการอบรม จึงจะเจริญขึ้นได้ เพราะฉะนั้น ในแต่ละชาติที่ได้เกิด มาแล้ว มีชีวิตอยู่ก็เพื่อได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก

สะสมเป็นที่พึ่งต่อไป เพราะเหตุว่า ไม่ว่าจะเป็นเพศไหน วัยไหน ก็ควรอย่างยิ่งที่จะได้เห็นประโยชน์สูงสุดของการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวัน ด้วยความอดทนและจริงใจ เพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูกในสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นการน้อมความเคารพบูชาในพระคุณอันประเสริฐยิ่งของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเริ่มเป็นคนของพระองค์ ด้วยปัญญาที่ค่อยๆ เจริญขึ้นจากการตั้งใจฟังตั้งใจศึกษาพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงไว้ดีแล้ว.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com , โทร. ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]